

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва
Кафедра майстерності актора

Навчальна програма з курсу
“ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ІМІДЖУ”

Галузь знань - 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність - 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма - «Академічний спів», «Народний спів»,
«Естрадний спів»

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Харків, 2023

УДК 792.024.3

О-75

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 9 від 29.03.2023 р.)

Рецензенти:

Кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри майстерності актора Харківської державної академії культури
Мізяк Віталій Дмитрович

Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри майстерності актора та режисури драматичного театру Харківського Національного університету мистецтв ім. І.П.Котляревського
Колчанова Людмила Миколаївна

Укладач:

викладач кафедри майстерності актора
Проскурякова Олександра Вячеславівна

Основи сценічного іміджу : навчальна програма для бакалаврів 1 курсу спец. 026 «Музичне мистецтво», освітня-професійні програми «Академічний спів», «Народний спів» та «Естрадний спів» факультету музичного мистецтва / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т сценічного мистецтва, Каф. майстерності актора ; [уклад. О. В. Проскурякова]. — Харків : ХДАК, 2023. — 15 с.

УДК 792.024.3:784](073)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова
Загальна кількість годин: для денної форми навчання – 120	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітні програми: <u>«Естрадний спів»</u> , <u>«Академічний спів»</u> , <u>«Народний спів»</u>	Рік підготовки: 1-й
		Семестр 2-й
		Лекції
		10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента - 80	Рівень вищої освіти: бакалавр	Практичні 30 год.
		Самостійна робота 80 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 40/80

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є надання теоретичних та практичних навичок створення сценічного образу за допомогою зовнішньої характеристики.

Визначені освітньою програмою загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії у творчому колективі.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність працювати автономно.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність планувати і здійснювати на їх на практиці.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання.
- Здатність до розв'язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій.

Визначені освітньою програмою фахові компетентності:

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва, особливості історико-культурного і художнього контексту його розвитку.
- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу в музичній, зокрема естрадно-вокальній виконавській і педагогічній діяльності.
- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та

- застосовувати її в процесі практичної діяльності
- Здатність креативно мислити відповідно до нових викликів, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні передового досвіду в музичному навчанні.

Програмні результати навчання - знати специфіку та демонструвати володіння основами сценічного руху, танцю, акторської майстерності, сценічного іміджу вокаліста.

Завдання навчальної дисципліни полягає в тому, щоб навчити майбутніх спеціалістів технікою рис обличчя у відповідності до створеного образу за допомогою косметики, спеціальних фарб та постижерських виробів. Крім навичок гримування курс спрямований на виховання розуміння еталонів краси у різних історичних епохах, естетичних та стилістичних принципів створення сучасного образу, яким підпорядковується костюм, реквізит, бутафорія. Курс приділяє особливу увагу різноманітним жанрам естради (гротесковий, умовний, цирковий грим, тощо).

Методичною основою предмету «Основи сценічного іміджу» є роботи В. Медведєвої, С. Гуськов, Л. Елдрідж, А. Момчилової та інших.

2. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з 11 тем, пов'язаних між собою змістовими складовими.

РОЗДІЛ 1. Макіяж як частина косметики.

Тема 1. Вступ. Макіяж як частина косметики

Поняття "макіяж", "make - up", "татуаж", "косметика", "візаж". Розділ косметики на професіональну, лікувальну, декоративну. Про професію "візажист". Загальні відомості про макіяж.

Тема 2. Огляд історії косметики.

Ідеали краси у різні історичні епохи. Мода та макіяж. Макіяж і грим у творчості актора. Сильові напрямки у макіяжі. Огляд колекцій відомих косметичних фірм.

Тема 3. Косметичні декоративні засоби.

Огляд загальних косметичних засобів, які застосовуються у макіяжі. Крем, крем-основа, ґрунтовка, її види. Коректори, відбілювачі. Пудра, рум'яна, губна помада, маскара, тіні.

РОЗДІЛ 2. Зображальні засоби макіяжу.

Тема 4. Сучасна система догляду за шкірою обличчя.

Побудова шкіри. Типи шкіри. Тестування шкіри обличчя. Чотирьохфазна система догляду за шкірою: очищення, зволоження,

оздоблення. Косметичні засоби догляду: лосьйони, тоніки, крем, тощо. Демакіяж. Депіляція. Глибоке очищення, скраби, пілінги. Загальні вимоги до крема-основи. Маски.

Тема 5. Основи колористики.

Зображальні засоби макіяжу. Лінія, блік, світло, світлотінь, насиченість, яскравість. Гармонія кольору: теплі та холодні тони. Спеціальні засоби декоративної косметики, матеріали, інструменти та приладдя.

Основні кольоротипи. Теорія "Пори року". Застосування кольорометрії в макіяжі.

РОЗДІЛ 3. Технологія макіяжу.

Тема 6. Технологія сценічного макіяжу.

Залежність освітлення від кольорів макіяжу. Загальні прийоми корекції деталей обличчя. Моделювання обличчя. Особливості макіяжу очей. Основні принципи роботи над макіяжем.

Тема 7. Технологія макіяжу для фото та ТБ.

Особливості роботи над макіяжем для зйомок. Різниця виконання макіяжу для кольорової та чорно-білої плівки. Значення "базового макіяжу". Вибір зображальних засобів, застосування коректорів та відбілювачів. Фарби та інструменти - підбір індивідуальних косметичних засобів та фарб.

Тема 8. Технологія вікового макіяжу.

Засобом декоративної косметики для вікового макіяжу чоловічого та жіночого. Відтінки, коректори. Послідовність оформлення волосся: сивина, перуки, наклейки тощо.

Тема 9. Технологія образного макіяжу.

Гармонія зачіски та макіяжу у образних, циркових, казкових тощо. Акцент, окремі деталі, гармонійність, кольорова гама. Варіанти образного макіяжу - наприклад "Пава", "Маскарад", "Літо", "Осінь", Снігурки тощо. Етнічна косметика.

РОЗДІЛ 4. Макіяж та образ.

Тема 10. Макіяж та зачіски

Зачіска як складовий елемент гриму. Корекція форми обличчя за допомогою зачіски. Застосування виробів для створення зачіски.

Обличчя та зачіска. Колір волосся. Крашення волосся. Взаємозв'язок макіяжу, зачіски та костюму.

Тема 11. Стель та зачіска.

Стельові особливості гриму, костюму, зачіски. Їх взаємозв'язок. Загальні стильові групи. Класифікація стильових груп, їх варіанти (класичний, авангардний, фольклорний, альтернативний та інші.). Підбір виду зачіски

в залежності від стилю костюму та гриму.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7
РОЗДІЛ 1. Макіяж як частина косметики.						
Тема 1. Вступ. Макіяж як частина косметики			2			6
Тема 2. Огляд історії косметики.			2			10
Тема 3. Косметичні декоративні засоби.			2			6
РОЗДІЛ 2. Зображальні засоби макіяжу.						
Тема 4. Сучасна система догляду за шкірою обличчя.			4			6
Тема 5. Основи колористики.			6			6
РОЗДІЛ 3. Технологія макіяжу.						
Тема 6. Технологія сценічного макіяжу.			6			10
Тема 7. Технологія макіяжу для фото та ТБ.			4			9
Тема 8. Технологія вікового макіяжу.			4			6
Тема 9. Технологія образного макіяжу.			6			9
РОЗДІЛ 4. Макіяж та образ.						
Тема 10. Макіяж та зачіски			2			6
Тема 11. Стель та зачіска.			2			6
Разом	120		40			80

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Макіяж як частина косметики	2
2.	Огляд історії косметики.	2
3.	Косметичні декоративні засоби	2
4.	Сучасна система догляду за шкірою обличчя.	4
5.	Основи колористики.	6
6.	Технологія сценічного макіяжу.	6
7.	Технологія макіяжу для фото та ТБ.	4

8.	Технологія вікового макіяжу.	4
9.	Технологія образного макіяжу.	6
10.	Макіяж та зачіски	2
11.	Стиль та зачіска.	2
	Разом	40

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Макіяж як частина косметики	6
2	Огляд історії косметики.	10
3	Косметичні декоративні засоби.	6
4	Сучасна система догляду за шкірою обличчя.	6
5	Основи колористики.	6
6	Технологія сценічного макіяжу.	10
7	Технологія макіяжу для фото та ТБ.	9
8	Технологія вікового макіяжу.	6
9	Технологія образного макіяжу.	9
10	Макіяж та зачіски	6
11	Стиль та зачіска.	6
	Разом	80

Пошук візуальних та інформаційних матеріалів

Як окремий вид самостійної роботи може бути зараховані пошук візуальних або інформаційних матеріалів.

Ознайомлення з візуальними матеріалами є одним із засобів візуалізації навчального матеріалу, підвищення зацікавленості у вивченні навчальної дисципліни, формування дослідницьких компетентностей.

Кожен студент може передивитися будь-який відеоролик за будь-якою темою.

Для виконання цього завдання рекомендується користуватися інтернет-ресурсом [youtube.com](https://www.youtube.com) або спеціалізованими сайтами.

Добірка має бути продемонстрована під час лекції або семінарського заняття та супроводжуватись авторським коментарем. Тривалість демонстрації відеоматеріалів не повинна перевищувати 3-5 хвилин.

Надані матеріали можуть бути розміщені в електронному УМКД, а також у формі постів у соціальних мережах у студентських аккаунтах.

Ілюстративні матеріали готуються на аркушах формату А4 у кольорі і задовільною якістю зображення. Готуються за погодженням з викладачем,

демонструються під час заняття, можуть бути використані для доукомплектування альбомів ілюстрацій на наступні навчальні роки.

Інформаційні матеріали – готуються за погодженням із викладачем у формі повідомлень на 1-2 хвилини, які виголошуються під час аудиторних занять. Мають розширювати та доповнювати інформацію, отриману під час аудиторних занять.

Різновидом цього виду самостійної роботи є виконання студентами завдань з пошуку візуального або фактичного матеріалу в аудиторії через смартфон.

6. Форми поточного та підсумкового контролю. Методи навчання

Методи навчання

Метод проблемного викладу матеріалу, практичні методи, наочні методи (ілюстрування, робота з ескізом, показ).

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час відвідування студентами занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль включає в себе: перегляд практичних робіт, теоретичне опитування (усні та письмові), робота з ескізами.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку за загальними для всіх студентів переліком питань. Під час підсумкового контролю враховуються результати роботи за всіма видами роботи упродовж всього періоду вивчення навчальної дисципліни. *Підсумкова практична робота* виконується студентом завчасно, та враховує активне використання опрацьованого ілюстративного та теоретично-методичного матеріалу.

Відпрацювання пропущених занять проводиться через самостійне опрацювання пропущеного матеріалу та підготовку практичного завдання з теми.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

опитування – 0-5 балів

практичні завдання - 0-5 балів

ескізи робіт - 0-5 балів

контрольні заняття – 0-5 балів

Самостійна робота – 0-20 балів, у тому числі:

добірка візуального матеріалу – 0-2 бали (разом 10).

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – до 80 балів.

Підсумковий контроль (підсумкова робота) – 0-20 балів.

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Підсумковий контроль (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
3	5	5	5	10	10	10	10	10	6	6		20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (КНМЗД): робоча програма, силабус, ілюстративні матеріали, інформаційні ресурси.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Грим [Текст] : навч.-метод. матеріали з курсу для студ. ф-ту театр. та кіно-, телемистецтва / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури; [уклад. Медведєва В. В.]. – Х. : ХДАК, 2007. – 26 с.
2. Гуськов С. Мистецтво гриму. – К., 1992.
3. Елдрідж Л. Писана краса. Історія макіяжу / Л. Елдрідж. – ArtHussStyleBook, 2018. – 240 с.
4. Малярчук К. Г. Особливості використання гриму в українському театральному мистецтві. Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство, 2019. Вип. 40. С. 45-50.
5. Медведєва, В. В. Грим як заключний етап роботи актора над роллю [Текст] / Медведєва Валентина Вікторівна // Соціально-гуманітар. вісн. : зб. наук. пр. / Т-во "Наука та знання". – [Харків], 2014. – Вип. 11. – С. 141-147.
6. Медведєва, В. В. Пошуки характерності в гримі як умова створення цілісного художнього образу [Текст] / В. В. Медведєва // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. – Харків, 2010. – Вип. 31. – С. 193-199.
7. Момчилова А. Колір як образотворчий засіб гриму. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Рівне : РДГУ. 2018. Вип. 28. С. 294-299.
8. Шаркіна А. Художня структура тематичного жіночого образу з фольклорними мотивами: етапи створення. Artanddesign. 2020. №2. С. 147-157. (IndexCopernicus)
9. Шатохін І. Грим у театрі і кіно. / І. Шатохін. – К.: Мистецтво, 1971. – 170 с.

Допоміжна

1. Бойко Т. А. (2021, 22 квітня). Маска в українському театральному мистецтві: національні естетико-художні параметри. В Сценічне мистецтво: домінуючі проблеми художньо-творчих процесів, Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, Київ (с. 179-182). Видавничий центр КНУКіМ.
2. Кравченко З. Дослідження елементів африканської естетики художником-гримером для її втілення в театрі та кіно [Текст] / Зоя Кравченко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво : наук. журн. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; редкол.: О. Безручко, І. Гавран, А. Медведєва [та ін.]. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2019. – Т. 2, № 1. – С. 24-32.

3. Малярчук К. Г. Грим і маска як структурні складники сценічного образу // Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. Вип. 45 С. 191-198. - ISSN 2616-4183
4. Малярчук К. Г. Грим як об'єкт наукової рефлексії / К. Г. Малярчук // Культура і сучасність : альманах. - 2019. - № 1. - С. 283-287. - Бібліогр. в кінці ст. . - ISSN 2226-0285
5. Медведєва В. В. Взаємозв'язок візуальних складових сценічного образу [Текст] / В. В. Медведєва // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 24-25 квіт. 2014 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Нац. акад. мистец. України, Ін-т культурології ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. – Харків, 2014. – С. 174-175.
6. Медведєва, В. В. Грим і трансформація образу в сценічному мистецтві [Текст] / В. В. Медведєва // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття. У 2 ч. : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22-23 квіт. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. – Харків, 2010. – Ч. 2. – С. 55-56.
7. Медведєва В. В. Сучасні вимоги до театрального гриму: основні фактори [Текст] / В. В. Медведєва // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 19-20 квіт. 2012 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистец. України, Ін-т культурології, Упр. культури і туризму Харк. обл. держ. адмін. ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. – Харків, 2012. – С. 202-203.
8. Медведєва В. В. Семіотичний аспект мистецтва гриму [Текст] / В. В. Медведєва // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка ; редкол.: В. М. Шейко, М. В. Дяченко, З. І. Алфьорова [та ін.]. – Харків : ХДАК, 2014. – Вип. 46. – С. 228-235.
9. Момчилова А. Науково-теоретичні засади дослідження гриму в мистецьких практиках. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство» : зб. наук. пр. Київ : Видав. центр КНУКіМ. 2018. Вип. 38. С. 259-268.
10. Момчилова А. Грим у модних інноваціях. ScienceandEducation a NewDimension. HumanitiesandSocialSciences, VII(34), I.: 205. Budapest. 2019 Sept. P. 15-17 (IndexCopernicus).
11. Проскурякова О. В. Грим як механізм усвідомлення та здійснення соціокультурної ідентичності // «Чорноморські наукові студії»: матеріали VIII Всеукраїнської мульти-дисциплінарної конференції, м. Одеса, 24 червня 2022 року. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2022. – С. 357-359. ISBN 978-966-992-796-5

12. Проскурякова О. В. Естетична функція гриму в культурі тілесності чоловічого образу // Modernresearchinworldscience. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Lviv, Ukraine. 2022. С. 765-768.
13. Шаркіна А. Практики гриму в fashion-інноваціях: специфіка, функції. Art and design. 2020. №3. С. 132-144. (Index Copernicus).

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського <http://mtlib.org.ua/>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com/>
4. Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого <http://elib.nplu.org/collection.html?id=61>
6. Безкоштовна електронна бібліотека. Українська книга. <http://ukrknyga.at.ua>
7. Сайт Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. <http://mari.kiev.ua>

Інтернет-ресурси

1. Музей театального, музичного та кіномистецтва України. Режим доступу : <http://www.tmf-museum.kiev.ua>
2. Театральна енциклопедія – режим доступу : <http://rulit.net>
3. Аптека-музей м. Львів. Режим доступу: <https://lvivpharmacy.org.ua/>
4. Віртуальний музей. Discover Diade Muertos. Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/>
5. Музей японської традиційної краси "Beni Museum". Режим доступу: <https://www.isehanhonten.co.jp/museum/>
6. Онлайн-виставка "CEREMONIAL COUTURE" African Ceremonies. (Традиційна мода африканського континенту). Режим доступу: https://artsandculture.google.com/story/lwURhkz9ah_XIQ

7. Онлайн-виставка “Insidethe “Khon” activityroom”
QueenSirikitMuseumofTextiles (Всередині комнати “Хон”. Індійський традиційний театр.). Режим доступу:
<https://artsandculture.google.com/story/-gXR5McCIO9JLA>
8. Онлайн-виставка “HowtoGetCleopatra’sMakeupLook” (Макіяж Клеопатри). Режим доступу:
<https://artsandculture.google.com/story/LgVxbYmQoydlKA>
9. Онлайн-виставка гримувального мистецтва в оперному театрі “OperaMakeup”. OpéraOrchestrenationalMontpellierOccitanie. Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/story/KwVBEhXuPmBZLA>
10. Онлайн-виставка “PowderandPatches. GardinerMuseum” (Фарфор для будуару у Європі 18 ст.). Режим доступу:
<https://artsandculture.google.com/story/qwXhDuGvgnd7Iw>
11. Онлайн-виставка “Women’sRightsandCosmetics” (“Права жінок та косметика”). Режим доступу:
<https://artsandculture.google.com/story/EQWRDrY73Z21fw>

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Навчальним планом не передбачені

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Етапи розвитку гримувального мистецтва.
2. Поняття «грим» та «косметика». Перші згадки.
3. Значення обрядового гриму.
4. Історія бойового розфарбування.
5. Національний грим індіанців.
6. Косметика і парфумерія Стародавнього Єгипту. Ідеали краси.
7. Канони краси Стародавньої Греції. Роль гриму в давньогрецькому театрі.
8. Косметичні засоби Стародавньої Месопотамії. Національні особливості асирійців та вавилонян.
9. Основні досягнення у сфері косметології та макіяжу Стародавнього Риму. Грим в давньоримському театрі.
10. Грим у театрі «Кабукі».

- 11.Грим у театрі «Катхакалі».
- 12.Макіяж та зачіска гейші.
- 13.Мистецтво прикрашання тіла в Індії. Значення бінді.
- 14.Грим у Середньовічному театрі. Засоби догляду за обличчям і тілом.
- 15.Історія масок «Комедії дельарте».
- 16.Естетичні ідеали доби Відродження. Популярні косметичні засоби.
- 17.Мистецтво гриму XVII ст. в країнах західної Європи.
18. Семіотичний аспект та значення “мови мушок”.
- 19.Естетичні ідеали краси XVIII- XIX ст. Декоративна та лікувальна косметика.
- 20.Реформи в гримувальному мистецтві кін. XVIII- поч. XIX ст..
- 21.Еволюція стилістичних напрямів та канонів краси XX ст..
- 22.Естетичні ідеали XXI ст.. Грим як складова масової та повсякденної культури. Сучасні функції гриму.